

חמה, ואם תאמר שָׁכַף הָיָה יַעֲקֹב? אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וּדְאֵי שְׁכַף הָיָה. בְּרֵאשׁוֹנָה טָרַם חֲטָא אָדָם הֲרֵאשׁוֹן, לֹא הָיוּ יְכוּלִים כָּל הַבְּרִיּוֹת לְהַסְתַּפֵּל בְּיַפְיּוֹ. כִּיּוֹן שְׁחָטָא, הַשְׁתַּנָּה יַפְיּוֹ וְרוּמוֹ הַנְּמָךְ, וְנַעֲשֶׂה בֶן מֵאָה אַמּוֹת.

וּבֵא וּרְאֵה, יַפְיּוֹ שֶׁל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן הוּא סוּד, שֶׁהֶאֱמוּנָה הַעֲלִיּוֹנָה תְלוּיָה בְיַפְיֵי הַהוּא, וּמִשׁוּם כֶּף (תְּהֵלִים ז) וְיָהִי נַעַם ה' אֶלְהִינּוּ עֲלֵינוּ, וְכַתוּב (שֵׁם כז) לְחַזוֹת בְּנַעַם ה'. וְזֶהוּ וּדְאֵי יַפְיּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וְהַכֵּל הוּא סוּד עֲלִיּוֹן. וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ. בֵּא רְאֵה, וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ הַבְּגָדִים לֹא כְתוּב, אֲלָא רֵיחַ בְּגָדָיו, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (שֵׁם קד) עֹטָה אֹרַח פְּשִׁלְמָה נוֹטָה שְׁמַיִם כִּיֵּרִיעָה. דְּכַר אַחַר [וְהוּא] וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ - שְׁכִינָן שְׁהִלְבִּישׁ אוֹתָם יַעֲקֹב, הַעֲלוּ רֵיחֹת בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה. וְעַד שֶׁלֹּא הָרִיחַ [שְׁמַרְיָה] אֶת רֵיחַ לְבוּשׁוֹ לֹא בְרַךְ אוֹתוֹ, שְׁהָרִי אֹז [לֹא] יָדַע שֶׁהוּא רְאוּי לְהַתְּבַרֵּךְ. שְׁאִם לֹא רְאוּי לְהַתְּבַרֵּךְ, לֹא הָיוּ עוֹלִים כָּל הַרֵיחֹת הַקְּדוּשִׁים הֵלְלוּ עִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוּב וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ.

וַיֹּאמֶר רְאֵה רֵיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה'. וַיֹּאמֶר - דְּכַר נִסְתָּר הוּא. יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהִיָּתָה הַשְּׁכִינָה, וַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁיִּצְחָק הָיָה. כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה' - מִי הַשְּׂדֵה? זֶה שְׂדֵה הַתְּפוּחִים, הַשְּׂדֵה שֶׁהָאֲבוֹת הַעֲלִיּוֹנִים [חֻמְרִים] סוּמְכִים אוֹתוֹ וּמִתְקַנְּגִים אוֹתוֹ.

וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דְּגָן וְתִירוֹשׁ. אָמַר רַבִּי אַבְא, הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹהוּ, אֲבָל [פִּתְחֵי רַבִּי אַבְא וְאָמַר] בֵּא

תְּפוּחִים עֲקֹבוּ דְאָדָם הֲרֵאשׁוֹן, מִכְּהָה גִלְגַּל חֲמָה. וְאֵי תִימָא דְכֶף הָיָה יַעֲקֹב. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, וּדְאֵי הָכִי הָיָה, בְּקִדְמִיתָא עַד לָא חָב אָדָם הֲרֵאשׁוֹן, לָא הָווּ יְכַלִּין כָּל בְּרִיּוֹן לְאַסְתַּפְּלָא בְּשׁוּפְרִיָּה. כִּיּוֹן דְּחָטָא, אֲשַׁתַּנֵּי שׁוּפְרִיָּה וְנִתְמַאֵךְ רוּמִיָּה וְאִתְעַבִּיד בַּר מֵאָה אַמִּין.

וְתָא חֲזִי, שׁוּפְרִיָּה דְאָדָם הֲרֵאשׁוֹן, רְזָא אִיהוּ, דְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה תְלִיא בְּהַהוּא שׁוּפְרָא, וּבְגִין כֶּף, (תְּהֵלִים ז) וְיָהִי נַעַם יי אֶלְהִינּוּ עֲלֵינוּ. וְכַתִּיב, (תְּהֵלִים כז) לְחַזוֹת בְּנַעַם יי, וּדְאֵי הוּא שׁוּפְרִיָּה דִיעֲקֹב וּדְאֵי, וְכֹלְא רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ.

וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ. תָּא חֲזִי, וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ הַבְּגָדִים לֹא כְתִיב, אֲלָא רֵיחַ בְּגָדָיו. כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר, (תְּהֵלִים קד) עוֹטָה אֹרַח פְּשִׁלְמָה נוֹטָה שְׁמַיִם כִּיֵּרִיעָה. דְּכַר אַחַר (נ"א דֵא הוּא) וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ. דְּכִיּוֹן דְּאֶלְבִּישׁ לוֹן יַעֲקֹב, סְלִיקוּ רֵיחִין בְּהֵיָא שְׁעָתָא, וְעַד דְּלֹא אָרַח (דְּאֵרַח) רֵיחִין דְּלְבוּשִׁיָּה, לֹא בְּרַכִּיָּה, דְּהָא כְּדִין (לֹא) יָדַע דְּאִתְחַזִּי הוּא לְאַתְּבָרְכָא, דְּאֵי לֹא אִתְחַזִּי לְאַתְּבָרְכָא, לֹא סְלִיקוּ כָּל הַנִּי רֵיחִין קְדִישִׁין בְּהֵדִיָּה, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ.

וַיֹּאמֶר רְאֵה רֵיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יי. (בְּרֵאשִׁית כז) וַיֹּאמֶר, מְלֵה סְתִים הוּא. אִית דְּאִמְרֵי שְׁכִינְתָא הוֹת, וְאִית דְּאִמְרֵי יִצְחָק הוּהוּ. כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יי, מֵאֵן שְׂדֵה, דְּאֵי שְׂדֵה דְתְּפוּחִים. שְׂדֵה דְאִבְהֵן עֲלֵאִין (תְּמִידִי) סְמִיכוּ לִיה וּמִתְקַנְּגִין לִיה.

וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דְּגָן וְתִירוֹשׁ. אָמַר רַבִּי אַבְא, הָאֵי קָרָא אוּקְמוּהָ, אֲבָל [פִּתְחֵי רַבִּי אַבְא וְאָמַר] תָּא